

Нові правила – НОВІ ВИМОГИ

(Продовження. Початок див. у №6, стор. 8-9)

У п. 1.7 нових Правил, на жаль, не враховано вимогу, що містилася в НАПБ А.01.001-2004 в п. 4.1.9. Мова про влаштування на проїздах та проходах через залізничні колії суцільних настилів на рівні головок рейок, а також заборону стоянки вагонів без локомотивів на переїздах. Можливо, упорядники мали на увазі п. 3.7 Правил пожежної безпеки на залізничному транспорті (НАПБ В.01.010-2009/510), затверджених наказом Міністерства транспорту та зв'язку України 21 грудня 2009 р. за №1322, в якому викладено ці вимоги?

На мою думку, це надто довгий шлях, і його можна було б скоротити. За багато років роботи в пожежній охороні мав змогу спостерігати, як негативно впливає на оперативність дій пожежних підрозділів брак належного облаштування залізничних колій для переїзду пожежних машин.

Щодо вимоги, яка міститься в п. 1.7, а саме: для цього в необхідних місцях мають бути обладнані зручні переїзди, завжди вільні для проїзду пожежних автомобілів (як і в п. 4.1.9 Правил, що втратили чинність). на мою думку, її потрібно було все ж таки уточнити, як це зробили в правилах для залізничників.

Доцільним є уточнення в п. 1.9 стосовно того, що на ділянках території об'єктів, де можливе утворення зон із газо-, пароповітряними сумішами, концентрація в яких горючої речовини перевищує нижню концентраційну межу поширення полум'я, проїзд транспорту не дозволений, про що свідчать заборонні написи (покажчики). Тут йдеться, на відміну від п. 4.1.11 НАПБ А.01.001-2004, про наявність конкретної характеристики небезпечних сумішей газів або пари з повітрям.

Заслуговує на увагу п. 1.10, де конкретизовано вимоги щодо забезпечення на об'єктах освітлення зовнішніх пожежних драбин, протипожежного обладнання, входів до будинків та споруд. П. 4.1.12 НАПБ А.01.001 явно поступається пунктові НАПБ А.01-001-2015.

З'явилося вкрай потрібне уточнення в нових Правилах щодо важливості мати запас води для пожежогасіння на територіях сільських населених пунктів, котеджних містечок, дачних і садових товариств, відповідно до вимог ДБН В.2.5-74:2013 «Зовнішні мережі і споруди. Водопостачання» стосовно житлових будинків.

Також корисні уточнення з'явилися в п. 1.12, де мова про дотримання протипожежних розривів (відстаней) від лісових масивів до будівель і споруд, а саме: посилання на ДБН 360-92** «Містобудування, планування і забудова міських і сільських поселень».

Упорядники нових Правил у п. 1.15 визначили, на відміну від старих Правил (п. 4.1.17), розмір території об'єкта (понад 3 га), де на в'їздах (виїздах) повинні бути встановлені схеми території з будівлями, водоймами, гідрантами, пірсами та градирнями, з позначенням під'їздів пожежних автомобілів до них.

У п. 1.18 нових Правил вдвічі збільшився норматив відстані від будівель та споруд до місць розкладання багаття, користування відкритим вогнем, викидання непогашеного вугілля. Тепер він становить не менше 30 м, замість 15 м.

Водночас з'явився запис про те, що в окремих випадках для приготування їжі на відкритому вогні дозволено зменшувати відстань до 5 м, якщо є спеціальне вогнище та місце застосу-

XIII Міжнародного виставкового форуму «Технології захисту/ПожТех-2014». Робота ДВЛ Хмельницької області стала призером у номінації «Удосконалення засобів цивільного та протипожежного захисту» та посіла 3-тє місце і нагороджена дипломом третього ступеня. Загалом за всіма напрямками роботи вищі показники має дослідно-випробувальна лабораторія АРЗ СП Головного управління ДСНС України у Хмельницькій області, а саме за вагомі здобутки в удосконаленні випробувальної бази та дослідної діяльності. Поліпшилася діяльність порівняно з 2013 роком ДВЛ Закарпатської, Київської, Одеської областей та Києва, зокрема ДВЛ Київської області виконала значний обсяг робіт щодо розвитку випробувальної бази.

За 2014 рік малорезультативною визначено діяльність ДВЛ Запорізької, Полтавської, Тернопільської та Черкаської областей.

Також на семінарі розглядали питання порядку взаємодії підрозділів Експертної служби МВС України та дослідно-випробувальних лабораторій ДСНС України під час дослідження пожеж, а також практику дослідження пожеж експертами-пожежотехніками Експертної служби МВС України.

За результатами семінару визначено основні перспективні напрямки діяльності дослідно-випробувальних лабораторій. Серед них – можливість проведення ДВЛ випробувань засобів індивідуального захисту органів дихання, а також залучення ДВЛ до робіт із оцінки відповідності продукції на пожежну безпеку, яка є складовою частиною системи технічного регулювання.

Інститут не раз виходив з пропозицією про створення робочої групи з опрацювання концепції подальшого функціонування дослідно-випробувальних лабораторій, зокрема щодо розширення їхніх завдань, пов'язаних із проведенням робіт у сфері ринкового нагляду та оцінки відповідності продукції встановленим вимогам. Безумовно, цьому має передувати вирішення питання про отримання відповідних повноважень у сфері технічного регулювання, ринкового нагляду та оцінки відповідності Державною службою України з надзвичайних ситуацій.

Олена ЯКИМЕНКО,
провідний науковий співробітник
Наталія БОГУШ,
науковий співробітник

вання відкритого вогню огорожено негорючими конструкціями (екранами) на максимальну висоту можливого полум'я.

Належить звернути увагу на п. 2.4, який вимагає, щоб клас вогнестійкості проходок електричних кабелів та інженерного обладнання будинків через огорожувальні конструкції з нормованою межею вогнестійкості або через протипожежні перешкоди був не меншим за нормовану межу вогнестійкості цієї огорожувальної конструкції або протипожежної перешкоди за ознаками Е (показник втрати цілісності) та І (показник втрати теплоізолювальної спроможності). На відміну від п. п. 4.2.4 та 4.2.5 попередніх правил, п. п. 2.3 та 2.4 вважаю конструктивнішими.

На жаль, у п. 2.5 упорядники не врахували важливу вимогу попередніх Правил про те, що пошкодження вогнезахисних покриттів (йдеться про вогнезахисне оброблення) будівельних конструкцій, горючих оздоблювальних і теплоізоляційних матеріалів, повітроводів, металевих опор та перегородок повинні негайно усувати, хоча в п. п. 2.7 та 2.8 доволі детально описано організаційні заходи з боку керівника господарчого органу підприємства з утримання вогнезахисного покриття.

У п. 2.11 доцільно було б вказати про заборону використання горючих технічних поверхів й приміщень для зберігання продукції, устаткування та інших предметів, а не обмежуватися лише виробничими

ми дільницями та захаращенням сторонніми предметами, хоча в п. 4.2.10 старих Правил це було прописано.

Важливе уточнення зробили упорядники в п. 2.16, де йдеться про встановлення глухих ґрат. На сьогодні, за новими Правилами, заборонено встановлювати їх у навчальних закладах. Як позитивні можна оцінити й вимоги п. 2.17, де, на відміну від НАПБ А.01.001-2004, мова про опорядження (облицювання) стін та стель пожежо-небезпечними матеріалами.

У п. 2.18 нових Правил, на відміну від попередніх (див. п. 4.2.15), міститься вимога про заборону зберігання в житлових, громадських, адміністративних і побутових приміщеннях ЛЗР та ГР, а також використаної тари з-під них. Згадаємо з цього приводу пожежу з трагічними наслідками, що сталася 4 березня в Києві в двоповерховому офісі на вул. Саксаганського, 38. Там на горючій зберігали ємність із горючою рідиною.

З'явилася також вимога (п. 2.19) щодо організації і проведення масових заходів, де в переліку є й така: для будівель із перекриттям з горючих матеріалів такі заходи можливі не вище від другого поверху. Проте упорядникам бажано було б розширити перелік членів протипожежних формувань, яких залучають до чергування на сцені й у приміщеннях залів, де проводять масові заходи. Чому мова лише про членів добровільної пожежної охорони? А місцевої, відомчої?

У п. 2.21 збільшився норматив розрахунку площі, що припадає на одну особу, під час визначення кількості відвідувачів у залах для глядачів, обідніх, виставкових, торгових приміщеннях та ін. У попередніх правилах (п. 4.2.19) він становив не менше 0,7 м², у нових – уже не менше 1 м² на одну особу.

Пункт 2.23 деталізує, обґрунтовує документи нормативного характеру щодо кількості та розмірів евакуаційних виходів із будівель і приміщень, їхні конструктивні й планувальні рішення, умови освітленості, забезпечення незадимленості, довжину шляхів евакуації, облицювання (оздоблення), чого не було в попередніх правилах. Така сама ситуація і з п. 2.4, де йдеться про забезпечення евакуаційних проходів до сходових кліток та інших шляхів евакуації в разі розташування технологічного, експозиційного й іншого обладнання в приміщеннях.

Розробники нових Правил, формулюючи в п. 2.25 вимоги щодо встановлення крісел у актових і конференц-залах, залах зборів і нарад та в інших приміщеннях, врахували дещо декларативні вимоги другого абзацу п. 4.3.2 попередніх Правил і конкретизували, що розташування крісел в залах та інших подібних приміщеннях повинно відповідати вимогам ДБН В.1.1-7-2002 «Пожежна безпека об'єктів будівництва», ДБН В.2.2-9-2009 «Громадські будинки та споруди», ДБН В.2.2-13-2003 «Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди», ДБН В.2.2-28:2010 «Будинки адміністративного та побутового призначення», ДБН В.2.2-16-2005 «Культурно-видовищні та дозвіллієві заклади».

У п. 2.28 нових Правил з'явилося уточнення про те, що килими, килимові доріжки та інше покриття підлоги в приміщеннях (зверніть увагу на норматив: з одночасним перебуванням 50 та більше осіб – далі по тексту). Такого нормативу в п. 4.3.5 попередніх Правил нема.

З'явився новий пункт (2.36) щодо експлуатації пожежних ліфтів з посиланням на чинне законодавство. Власне, було б доцільно записати хоча б коротко в нових Правилах основні вимоги з підтримання їх у належному робочому стані.

(Далі буде)

Олег СКОБЕЛЄВ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА
від 20 травня 2015 р. № 311
Київ

Про внесення змін до Порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки

Кабінет Міністрів України постановляє:

Внести до Порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 червня 2013 р. № 440, зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України

А. ЯЦЕНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 20 травня 2015 р. № 311

ЗМІНИ,

що вносяться до Порядку подання і реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства з питань пожежної безпеки

1. Пункт 1 доповнити абзацом такого змісту:
«у разі використання об'єктів, що в установленому законодавством порядку приймаються в експлуатацію після завершення будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту».
2. Пункт 3 виключити.
3. У пункті 5 цифри і слово «10 днів» замінити цифрою і словами «5 робочих днів».
4. Додаток до Порядку викласти в такій редакції:

Додаток
до Порядку
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 20 травня 2015 р. № 311)

**ДЕКЛАРАЦІЯ № _____
відповідності матеріально-технічної бази вимогам
законодавства з питань пожежної безпеки**

1. Повне найменування суб'єкта господарювання _____
2. Керівник суб'єкта господарювання _____
(прізвище, ім'я та по батькові)
3. Ідентифікаційний код юридичної особи або реєстраційний номер облікової картки платника податку чи серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття такого номера та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті) _____
4. Телефон _____ телекс _____ телефакс _____
5. Адреса електронної пошти _____
6. Адреса суб'єкта господарювання _____
(індекс, область, місто, район, вулиця, будинок)
7. Ступінь ризику _____
(відповідно до критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки)

8. Об'єкт нерухомості, що декларується: _____

(назва та місцезнаходження)

9. Стан утримання об'єкта нерухомості: _____

(об'єкт утримується відповідно до вимог Правил пожежної безпеки в Україні (далі – Правила)

території _____

(відповідно до вимог розділу III Правил)

будівель, приміщень та споруд _____

(відповідно до вимог розділу III Правил)

евакуаційних шляхів і виходів _____

(відповідно до вимог розділу III Правил)

електрогосподарства _____

(відповідно до вимог розділу IV Правил)

систем опалення _____

(відповідно до вимог розділу IV Правил)

систем вентиляції і кондиціонування _____

(відповідно до вимог розділу IV Правил)

газового обладнання _____

(відповідно до вимог розділу IV Правил)

автоматичних установок протипожежного захисту та систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій _____

(відповідно до вимог розділу V Правил)

систем внутрішнього та зовнішнього протипожежного водопостачання _____

(відповідно до вимог розділу V Правил)

пожежної техніки та первинних засобів пожежогасіння _____

(відповідно до вимог розділу V Правил)

(найменування посади керівника
суб'єкта господарювання)

(підпис)

(прізвище, ім'я та по батькові)

М.П.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 4 червня 2015 р. № 361

Київ

Про внесення змін у додаток до
постанови Кабінету Міністрів України
від 29 лютого 2012 р. № 306

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Внести зміни у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 29 лютого 2012 р. № 306 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки», виклавши його в редакції, що додається.

Прем'єр-міністр України

А. ЯЦЕНЮК

Додаток
до постанови Кабінету Міністрів України
від 29 лютого 2012 р. № 306
(в редакції постанови Кабінету Міністрів України
від 4 червня 2015 р. № 361)

**КРИТЕРІЇ,
за якими оцінюється ступінь ризику від провадження
господарської діяльності та визначається періодичність
здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)
у сфері техногенної та пожежної безпеки**

1. Критеріями, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері техногенної та пожежної безпеки, є:
 - 1) провадження такої діяльності на:
 - потенційно небезпечних об'єктах, об'єктах підвищеної небезпеки, а також на об'єктах, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, за переліком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 березня 2015 р. № 83 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 20, ст. 555);
 - об'єктах, віднесених до відповідної категорії за вибухопожежною та пожежною небезпекою (визначається відповідно до НАПБ Б.03.002-2007 «Норми визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою»);
 - 2) кількість осіб, які перебувають на об'єкті (визначається відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва»);
 - 3) умовна висота будинку (визначається відповідно до ДБН В.1.1.7-2002 «Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва»);
 - 4) площа об'єкта;
 - 5) категорія складності об'єкта будівництва (визначається відповідно до ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва»);
 - 6) наявність підземних та/або підвальних поверхів, приміщень, споруд (визначається відповідно до ДБН В.2.2-9:2009 «Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення»);
 - 7) належність об'єкта до пам'яток архітектури та історії;
 - 8) надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення.
 2. Відповідно до встановлених критеріїв суб'єкти господарювання відносяться до одного з трьох ступенів ризику – високого, середнього або незначного.
 3. До суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику відносяться суб'єкти:
 - 1) які провадять діяльність на території та/або у приміщеннях, що належать їм на праві власності, володіння, користування:
 - об'єктів підвищеної небезпеки та об'єктів, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;
 - промислових, складських будівель (споруд), зовнішніх установок, які за вибухопожежною небезпекою належать до категорії «А» або «Б»;
 - промислових, складських будівель (споруд), зовнішніх установок, які за пожежною небезпекою належать до категорії «В», площею:
 - 500 кв. метрів та більше – для промислових будівель (споруд), зовнішніх установок;
 - 1000 кв. метрів та більше – для складських будівель (споруд);
 - об'єктів, на яких передбачено перебування 50 або більше осіб, що мають хоча б одну з таких ознак:
 - розташовані на підвальних та/або підземних поверхах;
 - працюють у нічний час (з 23 по 7 годину);
 - об'єктів, на яких передбачено перебування 100 або більше осіб;
 - об'єктів, які є будинками та/або спорудами з умовною висотою понад 47 метрів;
 - об'єктів, які є пам'яткою архітектури та/або історії національного значення;
 - 2) які провадять діяльність з будівництва об'єктів IV—V категорії складності;
 - 3) які відповідно до одержаної ліцензії мають право надавати послуги і виконувати роботи протипожежного призначення на території та/або у приміщеннях, які належать суб'єктам господарювання з високим ступенем ризику;
 - 4) які є державною, регіональною, комунальною, об'єктовою аварійно-рятувальною службою, а також аварійно-рятувальною службою громадської організації.
4. До суб'єктів господарювання із середнім ступенем ризику відносяться суб'єкти:
 - 1) які провадять діяльність на території та/або у приміщеннях, що належать їм на праві власності, воло-

діння, користування:

потенційно небезпечних об'єктів;

промислових, складських будівель (споруд), зовнішніх установок, які за пожежною небезпекою належать до категорії «В», площею:

- від 0 до 500 кв. метрів – для промислових будівель (споруд), зовнішніх установок;
- від 0 до 1000 кв. метрів – для складських будівель (споруд);

об'єктів, які розташовані на підвальних та/або підземних поверхах, у приміщеннях, спорудах, в яких передбачено перебування від п'яти до 50 осіб;

об'єктів, у яких передбачено перебування від 50 до 100 осіб, що не належать до групи з високим ступенем ризику;

об'єктів, які є будинками та/або спорудами з умовною висотою від 26,5 до 47 метрів включно;

об'єктів, які є пам'яткою архітектури та/або історії місцевого значення;

2) які провадять діяльність:

з будівництва об'єктів I і II категорії складності, площа яких перевищує 300 кв. метрів (у тому числі вбудовані у будівлі), крім індивідуальних (садибних) житлових будинків, садових, дачних будинків, господарських (присадибних) будівель і споруд, індивідуальних гаражів;

з будівництва об'єктів III категорії складності;

3) які відповідно до одержаної ліцензії мають право надавати послуги і виконувати роботи протипожежного призначення на території та/або у приміщеннях, крім тих, які належать суб'єктам господарювання з високим ступенем ризику.

5. До суб'єктів господарювання з незначним ступенем ризику відносяться суб'єкти, що не належать до суб'єктів господарювання з високим та середнім ступенем ризику, а також суб'єкти, що мають сертифікати на систему управління якістю, яка відповідає вимогам нормативних документів у галузі пожежної безпеки, що регламентують порядок проектування, монтажу та технічного обслуговування систем протипожежного захисту, і загальним вимогам ДСТУ ISO 9001:2009 «Системи управління якістю. Вимоги» (ISO 9001:2008, IDT).

6. Планові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки здійснюються з такою періодичністю:

з високим ступенем ризику – не частіше ніж один раз на рік;

із середнім ступенем ризику – не частіше ніж один раз на три роки;

з незначним ступенем ризику – не частіше ніж один раз на п'ять років.

7. Планові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням ліцензійних умов суб'єктами господарювання, які одержали ліцензію на надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення, здійснюються з періодичністю, встановленою пунктом 6 цих критеріїв.

8. У разі коли планові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки і додержанням ними ліцензійних умов здійснюються протягом одного календарного року, зазначені заходи здійснюються одночасно.

9. У разі коли за результатами не менш як двох останніх планових заходів державного нагляду (контролю), проведених протягом останніх двох років, не виявлено фактів порушення вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, ліцензійних умов, наступна планова перевірка такого суб'єкта господарювання проводиться не раніше ніж через установлений для відповідного ступеня ризику період, збільшений у 1,5 разу.

10. У разі коли суб'єкт господарювання може бути віднесений одночасно до двох або більше ступенів ризику, такий суб'єкт належить до більш високого ступеня ризику з числа тих, до яких він може бути віднесений.

Шановні друзі!

Добровільне пожежне товариство України, відповідно до цілей та завдань, в тісній співпраці з громадськістю вживає заходів, спрямованих на зміцнення пожежної та техногенної безпеки в державі.

Уже протягом 57 років Товариство проводить роботу щодо суспільно-морального виховання населення, навчання норм та правил пожежної безпеки, популяризації професії рятувальника, розвитку пожежно-прикладного та інших видів масового спорту, організації й проведення фестивалів Дружин юних пожежників.

Але потрібно зробити ще більше! Попереду у добровольців України багатогранна робота, націлена на боротьбу з вогнем та техногенними аваріями, удосконалення форм і методів роботи з населенням. І тільки спільними зусиллями ми можемо протистояти вогняній стихії та техногенним катастрофам.

Просимо підтримати нашу діяльність і за можливості перераховувати кошти на розрахунковий рахунок: 26000324632 в ХОД АТ «Райффайзен Банк Аваль» МФО 380805 ЄДРПОУ 00020876 з призначенням платежу «Добровільна пожертва».

Правління